

Budget 2025

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Beskrivning av verksamheten	5
2.1	Verksamhetens uppdrag	5
2.2	Den verksamheten är till för	5
2.3	Styrning och ledning	6
3	Förutsättningar	8
3.1	Personal	8
3.2	Ekonomi	8
3.2.1	Effektiviseringar	9
3.3	Omvärldsanalys	9
3.4	Sammanhållen stadsutveckling	11
4	Nämndens mål	13
4.1	Område: Styra, leda och följa upp	13
4.1.1	Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.	13
4.1.2	Segregationen i Göteborg ska brytas.	14
4.1.3	Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.	14
4.1.4	Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.	15
4.1.5	Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.	15
4.1.6	Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.	16
4.1.7	Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.	16
4.2	Område: Grunduppdrag	17
4.2.1	Säker dricksvattenförsörjning	17
4.2.2	Robust avloppshantering	18
4.2.3	Samla in och behandla avfall för god resurshushållning	18
4.3	Område: Utvecklingsarbete	20
4.3.1	Kretslopp och vattens klimatavtryck ska vara nära noll 2030	20
4.3.2	Kretslopp och vatten minskar sin energianvändning med minst 25 % senast 2030	20
4.3.3	Kretslopp och vatten producerar mer förnybar energi i egen regi, minst 1,5 GWh, senast 2025, och minst 3 GWh	

senast 2030	21
4.3.4 Kretslopp och vatten använder och ställer krav på enbart fossilfria drivmedel senast 2030	22
4.3.5 Kretslopp och vatten bidrar till att den biologiska mångfalden ökar.	23
4.3.6 Kretslopp och vatten minskar användningen av skadliga ämnen senast 2030.....	23
4.3.7 Avfall från hushåll ska minska med 30% per invånare	24
4.3.8 Minst 90 % av användarna ska vara nöjda med avfallshantering	25
4.3.9 Minst 70 % av restavfallet ska vara rätt sorterat	26
4.3.10 Öka leveranssäkerheten av dricksvatten	26
4.3.11 Hälsomässigt säkert och gott dricksvatten.....	27
4.3.12 Hållbar användning av dricksvattnet.....	27
4.3.13 Robusta dricksvattenförsörjningssystem	28
4.3.14 Minska översvämning i byggnader	29
4.3.15 Minskad påverkan på recipient.....	29
4.3.16 Robust avloppsavledning	30
5 Nämndens uppdrag.....	31
5.1 Uppdrag från KF:s budget 2025.....	31
5.2 Kvarvarande uppdrag från KF/KS	31
6 Resursfördelning.....	33
6.1 Driftbudget och flerårsplan	33
6.1.1 Förvaltningsgemensamt	33
6.1.2 VA-verksamheten.....	33
6.1.3 Avfallsverksamheten	34
6.1.4 Återbruket	36
6.2 Investeringsbudget	36
6.2.1 Investeringar inom VA-verksamheten.....	38
6.2.2 Investeringar inom avfallsverksamheten	39
6.2.3 Exploateringsinvesteringar	40
6.2.4 Beskrivning av större investeringsprojekt	40

1 Inledning

Kommunfullmäktiges budget

Denna budget för Kretslopp och vattennämnden utgår från kommunfullmäktiges budget. Göteborg stads budget är det övergripande och överordnande styrdokumentet för nämnder och bolagsstyrelser och ska styra stadens utveckling.

Kommunfullmäktiges budget anger mål och inriktningar samt vissa ekonomiska ramar för verksamheten. Av budgeten framgår att planer, program, riktlinjer, uppdrag, inriktningar och andra styrdokument som kommunfullmäktige har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten. Budgeten beskriver huvuddragen i vad som ska förändras i verksamheterna.

Kretslopp och vattennämndens budget

Det är Kretslopp och vattennämndens ansvar att göra verklighet av fullmäktiges budget med dess inriktningar och mål inom sitt ansvarsområde. Förvaltningen ska ta fram ett förslag till budget med utgångspunkt från fullmäktiges budget, reglementen samt andra relevanta styrande dokument och nämnden ska fatta beslut om budget för nästkommande år senast den siste december. Detta dokument utgör nämndens budget för 2025 och beskriver hur kommunfullmäktiges mål, inriktningar och uppdrag till nämnden omhändertas samt resursfördelning. Budgeten beskriver även aktuella förutsättningar sett till uppdrag, styrning och ledning, personal, ekonomi och omvärld.

Förvaltningens verksamhetsplaner

När nämndens budget är beslutad och det därmed har fastställts mål, uppdrag och budget, tar förvaltningen fram verksamhetsplaner. Samtliga mål och uppdrag omhändertas i förvaltningens verksamhetsplaner på olika nivåer i organisationen.

Läsanvisning

Nämndens budget 2025 utgör, efter de inledande kapitlen, två olika delar: en måldel (kap 4–5) och en budgetdel (kap 6). Rubrikerna och dess innehåll beskrivs kortfattat nedan.

Beskrivning av verksamheten (kapitel 2)

Detta kapitel beskriver nämndens uppdrag, den verksamheten finns till för samt hur verksamheten styrs och leds.

Förutsättningar (kapitel 3)

Här beskrivs förutsättningar för verksamhetsplanering och budget för kommande år i fråga om bl.a. personal, ekonomi och omvärldsfaktorer.

Nämndens mål (kapitel 4)

Detta kapitel innehåller nämndens mål för 2025, till exempel vissa av målen från förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner.

Nämndens uppdrag (kapitel 5)

Nämndens uppdrag från kommunfullmäktiges budget beskrivs i detta avsnitt.

Resursfördelning (kapitel 6)

Detta kapitel innehåller resursfördelning i driftsbudget och flerårsplan samt investeringsbudget för samtliga verksamheter inom nämndens ansvar.

2 Beskrivning av verksamheten

2.1 Verksamhetens uppdrag

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för vattenförsörjning samt avlopps- och avfallshantering för invånare och övriga brukare inom Göteborgs Stad. Ansvaret utgår från de lagstadgade ansvar staden har för dricksvattenförsörjning och avloppshantering, hantering av avfall under kommunalt ansvar och med dessa sammanhängande arbetsuppgifter. Nämndens ansvar beskrivs i det reglemente som kommunfullmäktige fastställde i början av 2024. Det kommunala ansvaret inom VA- och avfallsområdena regleras huvudsakligen i lagen om allmänna vattentjänster samt i miljöbalken och dess förordningar.

I den senaste uppdateringen av reglementet tydliggjordes att gaturenhållning, som ankommer på annan nämnd, samt spillvattenrening med ansvar för tillhörande avloppstunnelnät, som ankommer på annan styrelse, är undantagna från nämndens ansvar. Av reglementet framgår att nämnden ska bevaka VA-kollektivets intressen i taxehänseende gentemot Gryaab.

I reglementet anges nämndens ansvar att förvalta och utveckla anläggningar och metoder, svara för den långsiktiga planeringen samt för information och rådgivning. Nämnden ska även agera beställare för kommunfullmäktiges uppdrag till Renova AB och Gryaab, vidta miljöskyddsåtgärder på avslutade deponier, samordna och driva frågor om dagvatten- och skyfall i både nya och befintliga stadsområden samt vid återvinningscentraler bedriva återbruksverksamhet.

2.2 Dem verksamheten är till för

Kretslopp och vatten är till för de invånare, organisationer och besökare i Göteborg som har behov av våra tjänster. Både avfallsverksamheten och VA-verksamhetens omfattning och vem den riktar sig till regleras i lag och i särskilda styrande dokument.

VA-verksamheten omfattar inte hela kommunens yta, utan endast i de av kommunfullmäktige fastställda verksamhetsområdena erbjuds tjänster för dricksvatten, spillvatten respektive dagvatten. I allmänna bestämmelser för brukandet av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) har kommunfullmäktige reglerat nämndens skyldigheter att leverera dricksvatten till och ta emot spillvatten, dagvatten från anslutna fastigheter. Där regleras också hur fastighetsägarna (eller motsvarande) får använda de allmänna VA-anläggningarna. Avseende dricksvattnets kvalitet finns regler om beredning och gränsvärden i Livsmedelsverkets föreskrifter. För avloppsreningen är det miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen som ger tillstånd och sätter villkor för verksamheten.

Avfallsverksamheten omfattar hela kommunens geografiska yta, men allt avfall som uppstår, ingår inte i det kommunala ansvaret. Vilket avfall som faller under kommunalt ansvar, och därmed inom nämndens verksamhet, regleras i miljöbalken. I Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering reglerar kommunfullmäktige nämndens ansvar för avfallshantering och fastighetsinnehavares och avfallsinnehavares skyldigheter. I Göteborgs Stads avfallsplan 2021–2030 har kommunfullmäktige beslutat om mål som beskriver i vilken utsträckning användare ska vara nöjda och tycka att det är enkelt att bidra

till en hållbar avfallshantering.

Utöver de lagstadgade tjänsterna erbjuds även vissa tjänster till andra kommuner utifrån mellankommunala avtal. Det kan avse leveranser av dricksvatten, reaktivering av kol för vattenrening eller grovavfallshantering för deras kommuninvånare på återvinningscentraler. Då utgör även dessa förvaltningens kunder.

2.3 Styrning och ledning

Styrsystemet i Göteborg stad

Göteborgs Stads styrsystem består av tre delar: utgångspunkter för styrningen, förutsättningar och systematik. Utgångspunkterna består av lagar och övriga författningar, den politiska viljan samt kommuninvånarnas behov och önskemål. För att förverkliga utgångspunkterna krävs förutsättningar av olika slag och dessa konkretiseras bland annat i ett antal styrande dokument.

Förvaltningens styrmodell

I syfte att utföra nämndens uppdrag med hög måluppfyllelse, kvalitet och effektivitet arbetar förvaltningen utifrån en fastställd rutin för styrning, en styrmodell. Styrmodellen beskriver förvaltningens styrning och ledning avseende verksamhetsstyrning, ekonomistyrning samt kultur och förhållningssätt. Styrmodellen anger hur planering och uppföljning av mål och uppdrag samt ekonomistyrning sker över året med utgångspunkt i stadens styrsystem.

Förvaltningens processer

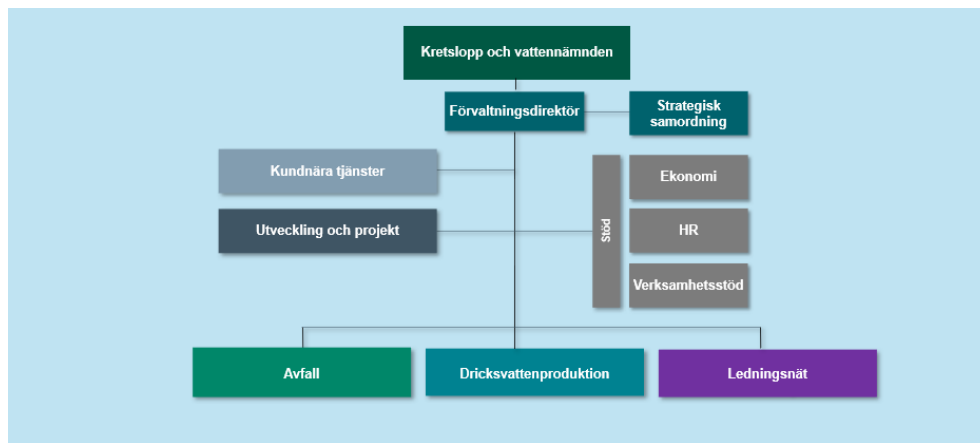
Förvaltningens tre huvudprocesser är

- Kontinuerligt leverera vatten med rätt kvalitet
- Avleda och rena avlopp för hälsa och miljö
- Samla in och behandla avfall för god resurshushållning

I alla huvudprocesserna ingår en långsiktig planering för ett hållbart samhälle. Därtill finns lednings- och stödprocesser för att ge rätt förutsättningar för att genomföra verksamheten.

Organisation

För att utföra nämndens uppdrag har förvaltningen organiserats enligt bilden nedan. Förvaltningsdirektören är högsta tjänsteperson. Driftavdelningarna som ansvarar för förvaltningens grunduppdrag och huvudprocesser visas nederst. I organisationsstrukturen finns även ett antal styr- och stödfunktioner som ska skapa goda förutsättningar för genomförandet. Till vänster i schemat visas de avdelningar som stödjer grunduppdraget inom huvudprocesserna och till höger syns de avdelningar som stödjer genom olika stödjande processer utanför grunduppdraget.

Kretslopp och vattens organisation 2025 visas i bilden ovan.

3 Förutsättningar

3.1 Personal

Förvaltningen bedömer att läget inom personal- och kompetensförsörjningen ger goda förutsättningar att lösa nämndens uppdrag under 2025. Kretslopp och vatten har överlag haft en balanserad tillgång på kompetens och en stabil ökning i antalet anställda över tid.

Kompetensförsörjning och rekrytering

Under 2025 kommer förvaltningen fokusera på att använda befintlig kompetens ändamålsenligt och effektivt. Under 2024 ökade personalstyrkan i nivå med behoven. Rekryteringarna underlättades av minskad konkurrens utifrån omvärldsläget men inom några yrkeskategorier kvarstår brister på marknaden. Under 2025 förväntas förvaltningen ha utmaningar att rekrytera tjänster inom el, automation och IT, projektledare och kontrollrumsingenjörer. Förvaltningen planerar att hantera detta genom att återuppta lärlingsprogram och har startat ett projekt om kompetenstrappor.

Arbetsmiljö och hälsa

Medarbetarundersökningen 2024 visade att olika frågor behöver adresseras på olika avdelningar. Gemensamma utvecklingsområden är att skapa en hanterbar arbetsbelastning. För att stärka ledarskapet kommer det löpande arbetet med ledarutveckling, genom Utvecklande Ledarskap (UL) att fortsätta.

Förvaltningen strävar efter en god, hälsofrämjande och ickediskriminerande arbetsmiljö både för ett hållbart arbetsliv och för att attrahera kommande medarbetare. Förutsättningarna har förbättrats då den totala sjukfrånvaron hittills i år är lägre än 2023, då både kort- och långtidsfrånvaron har minskat.

3.2 Ekonomi

Kretslopp och vatten är till största delen en taxefinansierad verksamhet och har utifrån sina verksamhetsområden särskild lagstiftning att följa. Därutöver hanteras Återbruket som en egen ekonomi. Förvaltningen har även viss skattefinansierad verksamhet inom både VA och avfall, där finansieringen måste särskiljas. Taxemedel får enligt lagstiftningen tas ut för att täcka verksamheternas nödvändiga kostnader. De taxefinansierade verksamheterna ska enligt självkostnadsprincipen sträva efter ett nollresultat för varje räkenskapsår. Förvaltningen har bred verksamhet och inom VA finns en omfattande investeringsverksamhet.

VA-verksamheten

På helåret 2024 beräknas VA-verksamheten enligt prognos (delårsrapport per augusti) göra ett minusresultat som är drygt 50 mnkr lägre än budget. Detta innebär att fordran på VA-abonenterna ökar. Förslaget till VA-taxa för 2025 är beräknat för att återställa en del av denna fordran, med plan att 2026 återställa resterande del av fordran. På lite längre sikt kommer taxenivån behöva höjas ytterligare för att finansiera beslutade investeringar. Även Gryaabs verksamhet står inför betydande investeringar på några års sikt. Sammantaget innebär detta att en allt större del av taxeintäkterna behövs för att täcka kapitalkostnader, och räntenivåerna kommer att ha allt större betydelse. Denna situation ser branschorganisationen Svenskt Vatten även för huvuddelen av övriga kommuner i Sverige.

Avfallsverksamheten

Taxekollektiv Avfall har i ingången till 2025 en fordran på abonnent. I förslag till Avfallstaxa planeras för återställande av skuld/fordran abonnent inom stipulerad tidsram.

Förvaltningen har under 2024 övertagit ansvaret för förpackningsinsamlingen. Under 2024 och 2025 kommer förvaltningen inte att nå full kostnadstäckning. Fastighetsnära insamling utökas under 2025 och kommande år vilket leder till ökade kostnader.

3.2.1 Effektiviseringar

Kretslopp och vatten utvecklar kontinuerligt sin verksamhet för att säkerställa att den bedrivs ändamålsenligt och effektivt. Flera effektiviseringsåtgärder pågår med betydelse för processutveckling, nyttjande av modern teknik och bättre resursnyttjande.

Pågående åtgärder, exempel

- Genomförande av ny ekonomimodell. Syftar bland annat till ökade möjligheter att styra och följa upp verksamhetens kärnprocesser samt effektivare ekonomihantering.
- Projekt Smarta vattenmätare - automatiserad mätvärdesinsamling och förbättrad kundinformation. Införande av digitala vattenmätare ger möjlighet till läcksökning och i förlängningen minskade driftskostnader.
- Förbättrad flödesmätning i dricksvattenledningar med stöd av AI. Ger bland annat möjlighet att förutse och åtgärda framtida risker för ledningsbrott vilket i sin tur leder till minskade driftskostnader.
- Ökad digitalisering och automatisering inom flera områden, bland annat digital VA-ansökan, automatisering av vissa ärenden i det nya kundsystemet, e-tjänster.
- Införande av digitala nycklar till stadens avfallsutrymmen pågår vilket kommer effektivisera tömningsarbetet.

Planerade åtgärder

- Genomföra en minskning av administrativa arbetsuppgifter och kostnader under året. Besparingen ska även innefatta lednings- och styrningsarbete och marknadsföring. Detta kan exempelvis göras genom digitalisering eller borttagna arbetsuppgifter (Jfr KF Budget 2025).

3.3 Omvärldsanalys

Förvaltningen har genomfört omvärldsanalyser genom att identifiera trender utifrån fem perspektiv: politiskt, ekonomiskt, socialt, tekniskt, ekologiskt och legalt och med underlag från branschorganisationer och myndigheter. Nedan beskrivs de trender som på ett direkt sätt påverkar förvaltningens förmåga att utföra sitt uppdrag de närmaste tre åren och som därmed innebär att förberedelser på att möta dem behöver ske på olika sätt.

En instabil omvärld och en ökad hotbild driver på arbetet med risk och sårbarhet och ställer högre krav på förvaltningens beredskap att fullgöra vårt uppdrag i alla lägen. Prioriteringar och målkonflikter förstärks med en instabil omvärld och ett ökat tryck på många områden samtidigt. Detta avspeglas även i nya lagkrav som CER-direktivet (kritiska entiteters motståndskraft) - om förmåga att förebygga, motstå och hantera störningar eller avbrott i verksamheten samt NIS2-direktivet (Directive on security of network and information systems) - som ställer krav på

säkerhet i nätverk och informationssystem. Hela förvaltningen berörs och en utredning om hur lagen kommer beröra verksamheterna har påbörjats. VA-Beredskapsutredningen (SOU, M 2025:05) förväntas föreslå beredskapsanpassningar av Lagen om allmänna Vattentjänster 2006:412 (LAV).

Det råder ekonomisk osäkerhet kring framtida finansieringsförmåga och kostnadsutveckling i omvärlden. För närvarande ses en osäker utveckling för räntor, byggkonjunktur och befolkningsförändringar samtidigt som det är oklart hur EU:s taxonomi kommer att påverka finansieringsmöjligheterna. Den ekonomiska osäkerheten påverkar efterfrågan på våra tjänster och därmed intäkterna. Den sjunkande byggkonjunkturen ger en svårförutsägbar exploateringstakt. Förvaltningen får inte täckning för sina kostnader för olika uppdrag som ska finansieras genom producentansvar, till exempel är den ersättning för förpackningsinsamling som betalats ut för låg jämfört med kostnaderna och det är oklart om och hur ersättningen kommer att revideras.

Den ekologiska omställningen driver på kostnaden och det finns dessutom fortsatt behov av en hög förnyelsetakt av våra VA-system. Kriminalitet behöver bevakas i upphandlingar eftersom både bygg- och anläggningsbranschen och avfallsområdet är drabbade.

Ökande klimat- och miljökrav, där EU är pådrivande både inom cirkulär ekonomi och klimatfrågor och Göteborgs Stad sätter höga mål.

Utsorteringskrav på avfall, ofta i kombination med producentansvar och krav på kommunal insamling och viss servicenivå, påverkar förvaltningens uppdrag i hög grad. Förändringarna väntas bli särskilt tydliga de kommande åren, med införandet av fastighetsnära förpackningsinsamling, obligatorisk matavfallsinsamling och textilutsortering. Cirkularitet kräver tydligare ansvarsgränser för produkter och avfall och blir särskilt viktig i frågan om hantering av skadliga ämnen. Användningen av tekniskt vatten, grävatten och dagvatten kan bidra till både cirkularitet och resurseffektivitet, men kräver fortsatt utveckling. Dessa lösningar kan också bidra inom frågor kring biologisk mångfald där ökande krav förväntas.

Biocidförordningen och dricksvattendirektivets krav på läckagehantering påverkar förvaltningens uppdrag inom VA-området. EU:s krav på hållbarhetsrapportering omfattar bolag, men kan komma att höja kraven även för VA- och avfallsverksamheter,

Det finns höga målsättningar i omvärlden att arbeta med att nå klimatneutralitet, exempelvis nya krav avseende energioptimering och byggnaders energianvändning. Det avspeglas även i ökade utsorteringskrav för plast och planer för koldioxidinfångning när avfall förbränns. Förvaltningen ser också att politiska svängningar i klimatfrågan kan försvåra planeringen.

Det finns en växande politisk vilja att hantera extremväder, vilket kan leda till tydligare krav på skyfallshantering och fördröjningslösningar. En ytterligare fråga att beakta är skärpta krav på rening, särskilt när det gäller PFAS i dricksvatten, läkemedelsrester i avloppsvatten och lakvatten från deponier generellt.

Sociala frågor påverkar verksamheten på nya sätt. En ökad serviceförväntan kan handla om städning och tömning av återvinningsstationer, tolerans för avbrott eller möjlighet till e-tjänster. En hög serviceförväntan är även en viktig faktor när fastighetsnära förpackningsinsamling införs de närmaste åren.

Förvaltningen ser också att förväntan på sociala upphandlingskrav och internt socialt arbete ökar. Det finns även ett ökat tryck på en rättvis fördelning av vattenresurserna i regionen då climateffekter påverkar vattenbalansen.

Teknologiska möjligheter finns för att klara framtida verksamhet mer

resurseffektivt och förvaltningen behöver utvecklas och implementera utvalda lösningar som kan bidra. Digitalisering och sensorer kan ge oss bättre data och i kombination med dataanalyser med hjälp av artificiell intelligens kan det ge oss bättre beslutsstöd snabbare. Även i administrativa frågor kan AI utgöra ett stöd.

Vilka tekniker som håller i längden är osäkert och som exempel bedöms möjligheterna till automatiserad avfallssortering öka, men det har länge varit ett teknikområde kantat av problem. Även frågor om i vilken utsträckning förvaltningens kunskap om avfallsmängder och vattenflöden ska användas för att försöka påverka nyttjandet med ekonomiska incitament aktualiseras med ändrade tekniska förutsättningar.

Förvaltningen behöver i all sin planering vara medveten om dessa händelser och trender och ta hänsyn till utvecklingen i omvärlden så att verksamheten utvecklas och förändras på ett sätt som möter framtiden.

3.4 Sammanhållen stadsutveckling

Syftet med den nya omorganisationen inom stadsutvecklingsområdet, som trädde i kraft i januari 2023, var att skapa en mer sammanhållen stadsutvecklingsprocess i såväl planering, genomförande som förvaltning av staden. Det är många nämnder som direkt eller indirekt påverkas av nya ansvar och arbetssätt, däribland Kretslopp och vattennämnden.

För att nå syftet med den nya organisationen och styra mot en än mer sammanhållen stadsutveckling är en viktig del att utveckla och öka samverkan mellan de stadsutvecklande nämnderna (SUV); stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden och stadsfasighetsnämnden och övriga förvaltningar som arbetar inom stadsutveckling. På ledningsnivå konkretiseras detta genom att direktörerna har regelbundna ledningsmöten. Samverkansforumet avser samarbetet mellan SUV samt Kretslopp och vatten, idrotts- och föreningsförvaltningen, kulturförvaltningen och stadsledningskontoret.

Forumet har syfte att styra mot en sammanhållen stadsutveckling genom att:

- driva önskad kultur
- effektiv koordinering och integration av det arbete som krävs för att gå tillsammans i den överenskomna riktningen (samordna)
- säkra planering, genomförande och uppföljning av processer, portföljer, politiska mål, uppdrag och program/planer
- skickliggöra varandra (samverka)
- samordnad extern samverkan.

Gemensamma utvecklingsinsatser för att uppnå en sammanhållen stadsutveckling

Ett intensivt arbete pågår med gemensamma utvecklingsinsatser för att uppnå en mer sammanhållen stadsutveckling. Exempel på pågående utvecklingsinsatser som berör Kretslopp och vatten är:

Samlokalisering

Idrott och föreningsförvaltningens centrala administration flyttar i november 2024 till Kretslopp och vattens lokaler i Alelyckan. Ur ett stadenperspektiv innebär det ett mer effektivt utnyttjande av resurser och ur ett processperspektiv hoppas förvaltningarna att hitta synergier för att kunna jobba bättre tillsammans över förvaltningsgränserna.

Övergripande inriktning för samordnad stadsutveckling

Övergripande inriktning för samordnad stadsutveckling (ÖISS) är en del i den taktiska planeringen och ska säkra samordning och genomförandeförutsättningar

för stadsutveckling.

Utvecklingsidé

För att undvika långtgående projektutveckling inom stadens stadsutveckling där det saknas samsyn har ett utvecklingsarbete genomförts mellan de stadsutvecklande förvaltningarna. Utvecklingsarbetet har lett till nytt arbetssätt som syftar till att i ett tidigt skede av stadens planering ta fram överenskommelse om var den fortsatta stadsutvecklingen ska ske inom begränsad geografisk plats. En viktig del är att få till en tydlig överlämning mellan den strategiska planeringsprocessen och plan- och exploateringsprocessen (PLEX).

Plan- och exploateringsprocessen

Syftet med att utveckla en gemensam process för plan- och exploatering är att få stadsutvecklingsprojekten att rulla smidigare i ett flöde från idé till iordningställd plats. En stadsutvecklingsidé görs för projekt på kommunal mark och innehåller syfte och mål, förslaget i sin helhet, viktiga avvägningar/bedömningar och förslagets relation till olika styrande dokument.

Lokalförsörjning i stadsutvecklingen

Lokalförsörjningen sträcker sig över alla skeden i stadsutvecklingen. Arbete med att implementera stadens nya styrmiljö för lokalförsörjning i processutvecklingen pågår och är en del av såväl strategisk- och taktiskplanering som PLEX.

4 Nämndens mål

I kapitel 4 redovisas nämndens mål. Målen har sorterats i tre områden:

- Styra, leda och följa upp - mål som tilldelats nämnden från Kommunfullmäktiges budget. Målen gäller för hela mandatperioden och är desamma för samtliga nämnder och bolagsstyrelser.
- Grunduppdrag - övergripande mål kopplade till förvaltningens leveranser utifrån huvudprocesserna.
- Utvecklingsarbete - långsiktiga mål utifrån förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner samt miljö- och klimatarbete.

Till varje mål finns rubriken "Nämndens omhändertagande". Här beskrivs hur förvaltningen avser att omsätta målen i praktisk handling i verksamheten. Till de mål som har beslutats av Kommunfullmäktige följer en inriktningstext, vilken är ett utdrag ur stadens budget (se kursiv text). I vissa fall har mindre redaktionella bearbetningar gjorts.

4.1 Område: Styra, leda och följa upp

4.1.1 Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

 KF/KS

Nämndens omhändertagande

Ett demokratiskt samhälle bygger på att allas mänskliga rättigheter respekteras och att alla har lika rätt och möjligheter att påverka samhället och sina livsvillkor. Arbetet för ökad jämlikhet, för att tillgodose allas mänskliga rättigheter samt för att erbjuda likvärdig service, ska genomföras i hela staden.

Förvaltningens huvudsakliga bidrag till Göteborg som en trygg och jämlik stad grundar sig i förmågan att kunna leverera vatten-, avlopps- och avfallstjänster av god kvalitet och med långsiktighet, oavsett vem medborgaren är eller var i staden den befinner sig. Dessa tjänster ska levereras med god och likvärdig service, samt med tydlig och tillgänglig kommunikation. Förvaltningen ämnar även främja arbetet enligt stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande program, exempelvis genom att fortsätta delta i insatser för att motverka ekonomisk brottslighet, i synnerhet när det gäller upphandling inom bygg- och anläggningsbranschen samt inom avfall.

Bidragande aktiviteter till målet:

- Tillgängliggöra förvaltningens tjänster för stadens invånare med god kvalitet och likvärdighet
- Främjande trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser utifrån stadens program

4.1.2 Segregationen i Göteborg ska brytas.

 KF/KS

Nämndens omhändertagande

Göteborg är en mycket segregerad stad där skillnader i livsvillkor skiljer sig stort mellan olika områden. Särskilt i Göteborgs socioekonomiskt utsatta områden behöver invånarnas möjligheter att organisera sig och delta i civilsamhället förbättras. Personer som står utanför välfärdssamhället är särskilt utsatta.

Kretslopp och vatten verkar för ett jämlikt samhälle där samtliga invånare erbjuds likvärdig tillgång till förvaltningens tjänster och service. Genom att säkerställa en god vattenförsörjning samt avfalls- och avloppshantering av god kvalitet bidrar förvaltningen till att skapa bättre livsvillkor för hela stadens invånare.

Förvaltningen kan påverka invånarnas möjligheter till att kunna delta och göra skillnad genom att vara tydlig i kommunikation, exempelvis gällande skydd av hälsa och miljö för både staden och dess invånare.

Bidragande aktiviteter till målet:

- Tillgängliggöra förvaltningens tjänster för stadens invånare med god kvalitet och likvärdighet
- Tydlig kommunikation med samtliga av stadens invånare

4.1.3 Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

 KF/KS

Nämndens omhändertagande

Personalen är Göteborgs Stads viktigaste resurs. Den främsta utmaningen är kompetensförsörjningen och alla verksamheter ska därför arbeta med kompetensförsörjningsplanen. Svårigheter med att rekrytera utbildad personal påverkar arbetsmiljön och kvaliteten i verksamheterna negativt.

Förvaltningens arbete med att säkerställa tillräcklig kompetens i verksamheten kommer att fortlöpa även under 2025. Förvaltningen har nu en tydligare bild över utmaningar vad gäller kompetensförsörjning och planerar att fortsätta med de insatser som fått positiv effekt, bland annat kompetensöverföring och utvecklingsmöjligheter inom verksamheten. Förvaltningen kommer därför ha fokus på att använda och vårda befintlig kompetens på ett mer ändamålsenligt och effektivt sätt.

Planerade åtgärder:

- Bredda kompetensen inom verksamheten genom bland annat kompetensöverföring
- Arbeta aktivt med att bibehålla och tillgodogöra sig befintlig kompetens i större utsträckning
- Kompetensutveckla befintlig personal

4.1.4 Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

 KF/KS

Nämndens omhändertagande

Grönområden, parker och andra offentliga platser ska ha god tillgänglighet, vara välskötta i hela Göteborg och bidra till biologisk mångfald i gröna stråk. Gröna miljöer är viktiga för hälsan, den biologisk mångfalden och för lokalklimatet.

Kretslopp och vatten arbetar med att säkerställa att stadens grönområden är en tillgång för hantering av dagvatten och skyfall, särskilt med tanke på det föränderliga klimatet som i dag utgör det nya normala klimatet, och utgår från Göteborgs Stads klimatanpassningsplan 2024–2026.

Förvaltningen har en viktig del vad gäller exploatering och stadsutveckling, som står inför utmaningar kommande år, och tar hänsyn till omvärldens utveckling för att kunna möta framtiden och genomföra planerade projekt och underhållsarbete ändamålsenligt. Förvaltningen kommer fortsatt delta i samordnade insatser, exempelvis plan- och exploateringsprocessen (PLEX) och Övergripande inriktning för samordnad stadsutveckling (ÖISS).

Exempel på bidragande aktiviteter till målet:

- Fortsätta arbetet med VA-utbyggnad i enlighet med Vattentjänstplanen 2024–2027
- Delta i samordnade stadsutvecklingsprojekt
- Åtgärdande arbete utifrån klimatanpassningsplanen

4.1.5 Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

 KF/KS

Nämndens omhändertagande

De tre målen i miljö- och klimatprogrammet för Göteborgs Stad ska uppnås genom konkret handling. Världen befinner sig i ett klimatrönläge och den biologiska mångfalden minskar. Göteborgs Stad ska vara en föregångare i miljö- och klimatarbetet och bli en av EU:s första klimatneutrala städer 2030. Göteborg ska vara en grön stad med levande natur och fungerande ekosystemtjänster nu och i framtiden och uppnå god vattenstatus.

Arbetet med de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska integreras i ordinarie arbete.

Kretslopp och vattens miljö- och klimatmål är i linje med stadens mål och är integrerade i förvaltningens styrning. Samtliga delar av kärnverksamheten ska vidta åtgärder för att minska klimatpåverkan. Åtgärder för att minska utsläppen som uppstår i samband med bygg- och anläggningsprojekt samt att öka elektrifieringen inom förvaltningen utifrån stadens elektrifieringsplan utgör en viktig del i arbetet. Förvaltningen ämnar tydliggöra och konkretisera arbetet genom att precisera vad

och hur arbetet ska genomföras för att nå de mål som finns.

Planerade åtgärder:

- Fortsatt arbete med att minska utsläppen kopplade till bygg- och anläggningsprojekt
- Tydliggjord verksamhetsplanering på avdelningsnivå för att konkretisera åtgärder för klimatomställning

4.1.6 Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

 KF/KS

Nämndens omhändertagande

Göteborg är en segregerad stad med områdesvis stora skillnader i livsvillkor och är därför i stort behov av att välfärden fortsätter att byggas ut och prioriteras för att möta de utmaningar staden står inför. Det är viktigt att göteborgarnas välfärd prioriteras trots svårt ekonomiskt läge - nu och i framtiden.

Kretslopp och vatten tillgodoser göteborgarnas behov genom att vara en pålitlig och kvalitativ leverantör av vatten-, avlopp- och avfallstjänster. Förvaltningens grunduppdrag utgör därmed en samhällsfunktion som möter göteborgarnas behov.

Förvaltningen ska arbeta med långsiktighet för att bland annat upprätthålla leveransförmågan och öka klimatanpassningen. Ett sådant exempel är att övertagandet och arbetet med fastighetsnära sortering av förpackningar och matavfall vid alla bostäder ger möjligheten att öka servicen.

Exempel på bidragande aktiviteter till målet:

- Tillgängliggöra förvaltningens tjänster för stadens invånare med god kvalitet och likvärdighet

4.1.7 Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

 KF/KS

Nämndens omhändertagande

Personalen är Göteborgs Stads viktigaste resurs och ska därför ha goda arbetsvillkor, en bra arbetsmiljö och trygga tillsvidareanställningar. Göteborgs Stad ska tillämpa tillitsbaserad styrning där fördelningen av arbetsmiljöansvaret är tydlig.

Kretslopp och vatten verkar för att uppfylla målet bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor genom att aktivt arbeta med att ta fram adekvata arbetsmiljömål. Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att minska både kort- och långtidsfrånvaron. Inom verksamheten tillämpas utvecklande ledarskap för att

stärka ledarskapet och främja ledarutveckling.

Planerade åtgärder:

- Framtagande av arbetsmiljömål med tillhörande åtgärder
- Fortsatt arbete med att minska kort- och långtidsfrånvaron

4.2 Område: Grunduppdrag

4.2.1 Säker dricksvattenförsörjning

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Dricksvattenförsörjningen innefattar de tre processerna råvattenförsörjning, dricksvattenproduktion samt dricksvattendistribution. Syftet är att tillgodose invånare och övriga brukares behov av ett gott och hälsosamt dricksvatten.

Under 2025 kommer förvaltningen att omhänderta målet genom att optimera och förbättra råvattenförsörjning, dricksvattenproduktion och distribution. Detta kommer att göras genom att förvalta och utveckla fastigheter, anläggningar och ledningsnät. Det handlar till stor del om att fortsätta på redan initierade och igångsatta åtgärder.

Exempel på åtgärder under 2025:

- utöka tillgången till reservkraft
- fortsatt arbete för mer robust råvattenförsörjning
- förnyelse av ledningsnät, reservoarer, pumpstationer och vattenverk för att nå en förnysetakt som motsvarar åldrandet
- fortsatt utbyggnad av ultrafilter på Alelyckan
- fortsatt arbete med huvudvattenledning mellan Lackarebäck och Frölunda
- optimering av reningsprocesser inom dricksvattenproduktion och åtgärder för minskad miljöpåverkan
- metodik för AI-stöd i bedömning av åtgärder implementeras bredare och stöttar i optimering av underhåll och prioritering av förnyelseåtgärder.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024 (per aug)	Målvärde 2025
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: mer än 95 % störningsfri drift	79 %	52 %	95 %
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: 100 % avseende specifika krav enligt livsmedelsverket samt barriärverkan	100 %	100 %	100 %

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024 (per aug)	Målvärde 2025
Andelen tid med en faktisk råvattenkvalitet som uppfyller branschriktlinjerna, prestationsmått, målvärde: 95 %	100 %	73 %	95 %
Läckage från dricksvattennätet, målvärde 14 m3/km ledning, år	14,8	13,9	14
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 1 % av dricksvattenledningsnätet	0,64 %		1 %

Helårsprognos 2024 per oktober för behovsbaserad förnyelsetakt är 0,69 procent av dricksvattenledningsnätet.

4.2.2 Robust avloppshantering

Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Avloppshantering omfattar avledning och rening av dagvatten och spillvatten. Syftet är att på ett effektivt, hygieniskt och miljömässigt sätt avleda och rena avloppsvattnet.

Förvaltningen kommer att omhänderta målet genom att optimera och förbättra avledning av avloppsvatten, både spillvatten och dagvatten samt genom rening av dagvatten. Detta kommer att göras genom att förvalta och utveckla avloppsledningar och avloppsanläggningar.

Viktiga aktiviteter under 2025:

- Hålla nivå på förnyelsetakt
- Fortsatt ökat antal sensorer i avloppsnätet för att ge en mer optimerad drift och högre kvalitet på beslutsunderlag.
- Genomföra viktiga projekt för att minska bräddning och nödavledning, till exempel att implementera styrstrategi för bräddning tillsammans med Gryaab

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024 (per aug)	Målvärde 2025
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 0,8% av ledningsnätet	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Behovsbaserad styrd förnyelse av pumpstationer, målvärde: 6 st per år	5 st/år	2 st/år	6 st/år

Behovsbaserad styrd förnyelse av pumpstationer: Helårsprognos 2024 per augusti är 7 st/år.

4.2.3 Samla in och behandla avfall för god resurshushållning

Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Inom avfallshantering omfattas processerna förebygga avfallets mängd, skapa förutsättningar för avfallshantering, samla in och behandla avfall. Syftet är att tillgodose invånare och övriga brukares behov av att på ett effektivt och miljömässigt sätt få sitt avfall insamlat och behandlat. På så sätt kan staden nå en hållbar avfallshantering med hög återvinning som en del i kretsloppssamhället och bidra till den cirkulära ekonomin. Avfallsplanens mål visar vägen och förvaltningen samordnar stadens arbete med att uppfylla målen och med att följa upp de framsteg som görs.

De viktigaste förändringarna som behöver ske inom de närmaste åren avser införande av fastighetsnära sortering av förpackningar och matavfall vid alla bostäder samt beteendeförändringar som minskar avfallsmängderna och gör att det avfall som uppstår sorteras.

Under 2025 kommer förvaltningen att omhänderta målet om hållbar avfallshantering genom att öka materialåtervinningen genom bättre sorterade fraktioner, både vad gäller förpackningar, bioavfall, textil och grovavfall. Detta kräver både nya tekniska lösningar, tjänsteutveckling och informationsinsatser. Det handlar till stor del om att fortsätta på redan initierade och igångsatta åtgärder.

2025 kommer att vara det första året som förvaltningen inför flerfackskärl hos villakunderna för insamling av förpackningsavfall och införandet förväntas kräva mycket resurser. Tömning och skötsel av återvinningsstationerna samt fastighetsnära insamling av förpackningar från flerbostadshus pågår och fortsätter kräva resurser. En plan för fullt utbyggd fastighetsnära insamling 2027 kommer att följas. En förbättrad förpackningsinsamling förväntas minska antalet ton avfall till förbränning samt öka materialåtervinningen. Kommunikationsinsatser avseende förpackningsavfall och avfallsförebyggande är andra insatser under 2025 med samma syfte.

Åtgärder som avser matavfallet bidrar till att minska restavfall till förbränning. Ett successivt införande av obligatorisk insamling av matavfall och förbättringar på förbehandlingsanläggningen för matavfall på Marieholm, som ska vara klar våren 2026, bidrar därutöver även till att öka andelen avfall till näringsåtervinning och biogasproduktion.

Prioriterade åtgärder under 2025:

- Införa hemsortering i entreprenadområde Nordost, samt planera för införandet i Centrum och på Hisingen.
- Planera för fullt utbyggd förpackningsinsamling i flerbostäder genom upphandling och tjänsteutveckling.
- Införa digitalt nyckelsystem för avfallsutrymmen.
- Omhänderta nytt insamlingsansvar för textilavfall och fiskeredskap.
- Beteendepåverkande insatser för ökad matavfallsinsamling och förebyggande.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024 (per aug)	Målvärde 2025
Kundklagomål i förhållande till totala antal hämtningar/töm, målvärde: ska inte överstiga 0,04 %	0,01 %	0,01 %	<0,04 %
Mängden avfall till förbränning ska minska, målvärde: < 132 000 ton	130 932 ton	87 338 ton	<132 000 ton
Mängd matavfall till behandling	22 541 ton	16 110 ton	>25 000 ton

4.3 Område: Utvecklingsarbete

4.3.1 Kretslopp och vattens klimatavtryck ska vara nära noll 2030

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från Kretslopp och vattens verksamhet ska vara nära noll 2030. Med växthusgaser avses exempelvis gaser som koldioxid, metan och lustgas.

Målet omhändertas genom att långsiktigt jobba brett med olika åtgärder. Mer styrning och en tydligare ansvarsfördelning behövs för att göra prioriteringar för att få framdrift i rätt och effektiva åtgärder. Prioritering av åtgärder behöver göras dels inom miljö- och klimatmålen, dels mot övriga verksamhetsmål.

Exempel på viktiga åtgärder för 2025:

- Kravställa och följa upp minskade utsläpp från våra bygg- och anläggningsprojekt i allt från transporter, schaktmassor till material- och metodval.
- Arbeta för en minskad vattenförbrukning
- Arbeta för minskade klimatutsläpp från processkemikalier

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Utsläpp av koldioxidekvivalenter [ton koldioxid-ekvivalenter, år]			

Översyn och utveckling av indikatorn pågår. Klimatbokslut för 2023 saknas.

4.3.2 Kretslopp och vatten minskar sin energianvändning med minst 25 % senast 2030

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Energikartläggning genomförd på förvaltningen visar att den främsta energiförbrukningen sker inom pumpning av råvatten, dricksvatten och avloppsvatten. Näst efter det kommer driften av vattenverken och avfallstransporterna.

Omhändertagande av målet sker genom att arbeta med driftoptimering både på ledningsnät och inom vattenverken samt en fortsatt elektrifiering av avfallstransporterna. Detta är exempel på arbeten som sker och som fortsatt behöver prioriteras 2025 och kommande år.

Mer styrning och en tydligare ansvarsfördelning behövs för att göra prioriteringar för att få framdrift i rätt och effektiva åtgärder. Prioritering av åtgärder behöver göras dels inom miljö- och klimatmålen, dels mot övriga verksamhetsmål.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Specifik elenergianvändning för vattenproduktion och distribution [kWh/ansluten person, år]	56 kWh/ansluten person, år		52,82 kWh/ansluten person, år
Specifik elenergianvändning för avloppsavledning [kWh/ansluten person, år]	9,47 kWh/ansluten person, år		8,91 kWh/ansluten person, år
Förbrukning drivmedel för avfallstransporterna, [kWh/ton avfall]	51 kWh/ton avfall		49,6 kWh/ton avfall

Målvärdena för 2025 för de tre indikatorerna har räknats ut baserat på målvärdet för 2030 och utfallet för 2023 (linjär periodisering).

Målvärdet för avfallstransporternas förbrukning av drivmedel är samma som delmål 8 i Göteborgs Stads avfallsplan 2021 - 2030: Avfallstransporter ska vara 10 % mer energieffektiva. Målet vi mäter mot här är alltså inte en 25 % minskning senast 2030.

4.3.3 Kretslopp och vatten producerar mer förnybar energi i egen regi, minst 1,5 GWh, senast 2025, och minst 3 GWh senast 2030

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Kretslopp och vatten har stora möjligheter att producera förnybar energi i egen regi. En solenergiplan för Kretslopp och vatten togs fram 2023. Syftet med solenergiplanen är att bidra till målet klimatavtryck nära noll 2030. Genom arbete enligt solenergiplanen ska Kretslopp och vatten säkra ytterligare framdrift i arbetet med att nå uppsatta mål för att producera mer förnybar energi i egen regi. Solenergiplanen innehåller bland annat detaljerade mål och tänkt installationstakt för att nå målen.

Det av nämnden beslutade målet - att Kretslopp och vatten producerar minst 1,5 GWh förnybar energi i egen regi senast 2025 - kommer inte att nås, då för få

projekt är planerade eller startade. Det finns dock fortfarande potential att nå måluppfyllelse senast 2030, minst 3 GWh producerad förnybar energi i egen regi. Mer styrning och en tydligare ansvarsfördelning behövs för att göra prioriteringar för att få framdrift i rätt och effektiva åtgärder. Prioritering av åtgärder behöver göras dels inom miljö- och klimatmålen, dels mot övriga verksamhetsmål.

Arbete pågår på förvaltningen med att planera och installera solcellsanläggningar. Det arbetet behöver prioriteras både 2025 och kommande år för att nå målet 2030.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Antal GWh producerad förnybar energi i egen regi, år			1,5 GWh

I slutet av 2023 hade Kretslopp och vatten fem solcellsanläggningar som var tagna i drift eller var redo att tas i drift. Sammanlagt hade de en installerad effekt på 42 kWh. Hur mycket solenergi som producerades under 2023 går inte att säga, eftersom mätvärden saknas.

Dricksvattenproduktion har en annan anläggning för energiproduktion som producerade 0,348 GWh 2023.

4.3.4 Kretslopp och vatten använder och ställer krav på enbart fossilfria drivmedel senast 2030

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

I den miljö- och klimatutredning som genomfördes på Kretslopp och vatten under 2022 konstaterades att en övergång till fossilfria drivmedel i både egna fordon och upphandlade transporter senast 2030 är en av flera viktiga delar för att nå målet om ett klimatavtryck nära noll.

Målet omhändertas dels genom att långsiktigt ställa om den interna fordonsflottan till fossilfri samtidigt som vi jobbar mot stadens mål om elektrifiering. Dels genom att succesivt öka kraven på bränslen, fordon och arbetsmaskiner som våra entreprenörer använder. Mer styrning och en tydligare ansvarsfördelning behövs för att göra prioriteringar för att få framdrift i rätt och effektiva åtgärder. Prioritering av åtgärder behöver göras dels inom miljö- och klimatmålen, dels mot övriga verksamhetsmål.

Exempel på åtgärder:

- Kravställa fossilfrihet och elektrifiering på upphandlade transporter
- Fortsätta omställning av den interna fordonsflottan

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Egna transporter: Andel fordon som drivs med fossilfria drivmedel eller som är nollutsläppsfordon	62 %		

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Upphandlade transporter: Andel fordon som drivs med fossilfria drivmedel eller som är nollutsläppsfordon			

Översyn och utveckling av indikatorn för upphandlade transporter pågår.

4.3.5 Kretslopp och vatten bidrar till att den biologiska mångfalden ökar.

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Förvaltningen omhändertar målet om biologisk mångfald genom att själva sköta och kravställa skötsel och åtgärder på de markområden som vi är skötselansvariga för. En mycket viktig aspekt är att jobba med miljökvalitetsnormen god vattenstatus samt att arbeta brett för att minska risken för bräddning av avloppsvatten.

Mer styrning och en tydligare ansvarsfördelning behövs för att göra prioriteringar för att få framdrift i rätt och effektiva åtgärder. Prioritering av åtgärder behöver göras dels inom miljö- och klimatmålen, dels mot övriga verksamhetsmål.

Exempel på åtgärder:

- Fortsatt jobba med god vattenstatus.
- Arbete med åtgärder för minskad bräddning.
- Fortsatt arbete med att se över skötselavtal samt göra åtgärder som gynnar biologisk mångfald inom våra bygg- och anläggningsprojekt.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Andel yta av den mark som kretslopp och vatten har skötselansvar för, där skötsel eller åtgärder görs för att gynna den biologiska mångfalden			
Andel inköp av produkter och tjänster inom projekt och entreprenader som uppfyller framtagna kriterier som bidrar till att främja biologisk mångfald			

Översyn och utveckling av indikatorerna pågår. Det finns inga mätvärden för 2023.

4.3.6 Kretslopp och vatten minskar användningen av skadliga ämnen senast 2030

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Målet innebär att förvaltningen ska fasa ut och till 2030 sluta använda utfasningsämnen, samt halvera användningen av prioriterade riskminskningsämnen. Det gäller ämnen i kemiska produkter och varor som används såväl direkt i verksamheten samt genom de tjänster och entreprenader som upphandlas.

Förvaltningen omhändertar målet genom att strukturerat arbeta med kemikaliehantering och öka kraven och kontrollen inom våra bygg- och anläggningsprojekt. Mer styrning och en tydligare ansvarsfördelning behövs för att göra prioriteringar för att få framdrift i rätt och effektiva åtgärder. Prioritering av åtgärder behöver göras dels inom miljö- och klimatmålen, dels mot övriga verksamhetsmål.

Exempel på åtgärder:

- Arbeta med substitution av produkter innehållande utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen.
- Arbeta för ett minskat antal kemiska produkter inom verksamheten.
- Fortsätta införandet av byggvarubedömningen.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Antal kemiska produkter innehållande utfasningsämnen som används av Kretslopp och vatten	55 st	57 st	
Antal kemiska produkter innehållande prioriterade riskminskningsämnen som används av Kretslopp och vatten	147 st	149 st	
Andel byggvaror och produkter bedömda i Byggvarubedömningen med totalbedömning rekommenderas eller accepteras.			

Arbetet med ett bredare införande av att logga våra bygg- och anläggningsprojekt i Byggvarubedömningen pågår under 2024. Resultat för 2023 saknas.

4.3.7 Avfall från hushåll ska minska med 30% per invånare

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Målet följer upp hushållens totala avfallsmängder inklusive förpackningsavfall, avfall från återvinningscentraler och grovsoprum etc. Målet fångar upp förändringar i hushållens avfallsmängder oavsett om orsaken är deras ekonomi eller förvaltningens aktiviteter som rör avfallsförebyggande så som information, kampanjer, projekt samt återanvändning.

Åtgärder för att minska avfallet och förflytta förvaltningen närmare detta mål kommer under 2025 vara att utveckla behandlingssteget förberedelse för

återanvändning genom att dels utveckla vår egen verksamhet som bedrivs på återvinningscentralerna och Återbruket, dels genom utveckling av övrig insamling av grovavfall. Samarbeten med ideell secondhand är centralt, särskilt kopplat till nya insamlingsansvaret för textil. Kommunikationsinsatser inom förebyggandeområdet fortsätter att vara en viktig åtgärd.

Exempel på åtgärder:

- Fortsatt utveckling av kretsloppsparkar och Återbruket
- Utveckla samarbeten med ideell second hand
- Kommunikationsinsatser inom förebyggandeområdet samt utveckla återkoppling av avfallsmängder till hushåll och kunder

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Avfall från hushåll ska minska med 30 %	317 kg		246 kg

4.3.8 Minst 90 % av användarna ska vara nöjda med avfallshanteringen

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Målet följs upp genom kundenkäter till boenden i en- och tvåfamiljshus respektive flerfamiljshus som genomförs vartannat år och redovisas som ett viktat medelvärde av andel nöjda användare.

Att bygga upp ett förtroende för stadens avfallshantering hos våra kunder och användare har visat sig vara centralt vid aktiviteter som förutsätter beteendeförändringar och ett stort enskilt ansvar bland kunder och målgrupper. Att öka kundnöjdheten är därför ett viktigt mål som förväntas öka möjligheterna att uppnå de övriga målen.

Under 2025 och de närmsta kommande åren kommer insamlingssystemet att förändras för våra kunder och användare avseende obligatorisk matavfall och fastighetsnära insamling av förpackningar.

Exempel på åtgärder:

- Mäta nöjdhet genom kundundersökning och utveckla verksamheten utifrån kundernas och användarnas återkoppling.
- Erbjud system för att ge hushåll och verksamhetskunder möjlighet att ta del av sin avfallsstatistik.
- Erbjud e-tjänster.
- Etablera Kretsloppspark Högsbo.
- Förbättra kundbemötandet på återvinningscentralerna.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Andel nöjda användare	73 %	73 %	90 %

4.3.9 Minst 70 % av restavfallet ska vara rätt sorterat

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Målet följer upp innehållet i restavfallet och fångar upp hur väl användarna sorterar sitt avfall och på så vis möjliggör att avfallsfraktionerna kan behandlas på rätt sätt utifrån avfallshierarkin.

Målet följs upp genom plockanalyser av restavfallet (soppåsen) från Göteborgs Stads hushåll vartannat år. I plockanalysen görs uppföljning som visar på andel restavfall och andel övrigt avfall uppdelat i specifika fraktioner, exempelvis förpackningar och matavfall.

Exempel på åtgärder:

- Införa fastighetsnära insamling av förpackningar och matavfall hos småhus i Nordost genom utsättning av flera tvåfackskärl.
- Utveckla informationskanal för att nå målgruppen boende i flerbostadshus.
- Erbjuda stöd till fastighetsägare för kommunikationsinsatser för sortering i flerbostadshus.
- Utveckla återkoppling av avfallsmängder till hushåll och kunder med syfte att få en positiv beteendeförändring.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Andel restavfall i restavfallet	40 %		70 %
Andel matavfall i restavfallet	29 %		10 %
Andel textilier i restavfallet	4 %		1 %
Andel förpackningar i restavfallet	26 %		10 %

Plockanalyser genomförs vartannat år.

4.3.10 Öka leveranssäkerheten av dricksvatten

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

En ökad leveranssäkerhet av dricksvatten handlar om att minska risken för oplanerade avbrott i leveransen. Eftersom målet är långt ifrån uppfyllt med avseende på indikatorn "Avbrottstiden för dricksvattenleveransen för den genomsnittlige brukaren ska vara mindre än 10 dygn på 100 år" behövs åtgärder genomföras inom samtliga processer - råvattenförsörjning, producera dricksvatten och distribuera dricksvatten. Målet innefattar även bl.a. att sjukhusen Sahlgrenska

och Östra aldrig ska vara utan tillräcklig vattenleverans och fortsatt arbete med nödvattenförsörjning. De viktigaste åtgärderna att fortsätta genomföra 2025 är:

- Nödvattentäkt Lärjeån
- Mjörn kompletterande vattentäkt
- Stomnätsförstärkningar

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Avbrottstiden för dricksvattenleveransen för den genomsnittlige brukaren ska vara mindre än 10 dygn på 100 år	110	110	<10 Dygn/100 år
Nödvattenleverans under extrema omständigheter (kris och krig) ska kunna upprätthållas i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för nödvattenförsörjning	50 %	85 %	100 %

4.3.11 Hälsomässigt säkert och gott dricksvatten

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Målet vill säkerställa att dricksvattnet inte ska påverka brukarnas hälsa negativt. Målet följs upp med ett tiotal indikatorer bl.a. risken för hälsoeffekter orsakade av smittämnen i dricksvattnet ska vara mindre än 1/10 000 samt att inga vattenprover ska vara underkända. Mikrobiologisk barriärverkan vid vattenverk ska upprätthållas och vara tillräcklig. En prioriterad indikator är bevakning av legionellarisk som planeras utföras genom utredning och examensarbete.

Exempel på åtgärder:

- Alelyckan - Ultrafilter och dricksvattenkemikalier
- Fokus på förnyelse och renovering av reservoarer
- Fortsatt bevakning att nuvarande kemisk barriär är tillräcklig

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Legionellarisken ska hanteras genom bevakning av analysresultat och information till fastighetsägare	 Ja	 Ja	 Ja

4.3.12 Hållbar användning av dricksvattnet

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Målet innebär att användande av dricksvatten till annat än hushållsändamål ska minska, vilket även innefattar läckagehantering.

Exempel på åtgärder:

- Minska specifik förbrukning med kommunikationsåtgärder
- För att hantera läckaget: utöver vidareutveckling av läcksökningen behövs också en ökad förnyelsetakt
- Tekniskt vatten, särskilt för att minska på industriförbrukningen.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Följetal: Användande av dricksvatten till annat än hushållsändamål ska minska	13 %	13 %	
Läckaget ska uppgå till maximalt 14 m3/km och dygn år 2030 och 7 m3/km och dygn år 2040	16,6 m3/km ledning	13,9 m3/km ledning	14 m3/km ledning

4.3.13 Robusta dricksvattenförsörjningssystem

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Dricksvattenförsörjningssystemet ska vara robust, vilket betyder att den konsekvensbaserade förnyelsen av råvattenanläggningar, vattenverk och distributionsanläggningar behöver säkras och följas. Målet följs upp med ett antal indikatorer som pekar på vidmakthållande av anläggningarna.

Exempel på åtgärder 2025:

- Utredda omfattningen på förnyelseprojekt för vissa råvattenanläggningar.
- Öka förnyelsetakten på dricksvattenledningsnätet. Prioriteringen av förnyelseprojekt ska ske i nära samverkan med staden där stadsutvecklingen kan vara en möjliggörare för förnyelse och förstärkningar av vattenledningsnätet.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Behovsbaserad förnyelsetakt på dricksvattenledningar ska vara 1% till 2030	0,57 %		1 %
Följetal: Planering och genomförande av konsekvensbaserad förnyelse av råvattenanläggningar, vattenverk och distributionsanläggningar	 Nej	 Nej	 Delvis

4.3.14 Minska översvämning i byggnader

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Som VA-huvudman har vi en skyldighet enligt Vattentjänstlagen att ingen fastighet normalt sett ska drabbas av översvämning. Vår VA-anläggning ska vara robust dimensionerad, men på grund av rör- och driftfel, eller kraftig nederbörd, kan ett lokalt område drabbas av översvämning. För att undvika att brukare utsätts för denna olägenhet, och för att bibehålla deras förtroende för avloppssystemets funktion, är det viktigt att vi arbetar proaktivt för att minimera risken för översvämningar.

Exempel på åtgärder:

- Arbeta med att förebygga upprepade översvämningar.
- Kommunikation "Gör plats för vattnet" (Ger tips och råd hur man som fastighetsägare kan skydda sin bostad).

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Färre än 40 översvämningar per år i byggnader (5-årsmedelvärde)	54		40

4.3.15 Minskad påverkan på recipient

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Utöver Göta älv finns det i Göteborg ett flertal andra recipienter. Till dessa bräddas betydligt mindre avloppsvatten, men de bedöms vara mer känsliga och åtgärder behöver därför prioriteras. Precis som för bräddningen till Göta älv är dessa åtgärder ofta omfattande i både kostnad och tid. Åtgärder behöver genomföras för att minska bräddningen på grund av påverkan på miljön och rekreation. Åtgärderna handlar bland annat om att magasinera av avloppsvatten i ledningsnätet och därmed minska toppflödena, samt att renovera ledningar för att reducera mängden tillskottsvatten.

EUs vattendirektiv reglerar skydd och förvaltning av vattenresurser och implementeras i Sverige genom Miljöbalken och Vattenförvaltningsförordningen. Vattenmyndigheterna genomför direktivet i sexåriga cykler och ställer upp miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet. Göteborgs Stad, i Västerhavets vattendistrikt, har en åtgärdsplan för att uppnå god vattenstatus senast 2027.

Exempel på åtgärder:

- Anläggande av reningsanläggningar för dagvatten, som till exempel dammar.
- Separering av Kvibergs kyrkogård.

- Kapacitetsökning av Askims pumpkedja.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Bräddad spillvattenvolym till recipienter utöver Göta älv ska maximalt uppgå till 45 000 m ³ spillvatten till 2030	110 400 m ³		45 000 m ³
Utsläppt mängd fosfor från dagvattenledningssystemet ska minska med 20 kg/år fram till 2040	4 kg/år		20 kg/år

4.3.16 Robust avloppsavledning

 Nämnd/Styrelse

Nämndens omhändertagande

Avloppsledningsnätet är en del av VA-anläggningen och sträcker sig över cirka 260 mil. Det har en lång livslängd men behöver kontinuerligt förnyas för att bibehålla sin status. Förnysetakten behöver ligga på en hållbar nivå, som bestäms utifrån ett flertal parametrar, såsom ekonomi, framtida behov och avledningssäkerhet.

För att få underlag för prioritering och planering av förnyelseåtgärder genomförs rörinspektioner av ledningar. Samplanering och god dialog med övriga planerande och byggande verksamheter inom staden, är också en viktig grund för att kunna genomföra lämpliga åtgärder kostnadseffektivt.

Exempel på åtgärder:

- Rörinspektion vid återkommande stopp och sätta in underhållsspolning.
- Renovering av avloppsledningar med flexibelt foder.
- Separering av kyrkogårdar från kombinerat system.

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2024	Målvärde 2025
Förnysetakten på avloppsledningar ska uppgå till 0,8 procent 2032	0,8 %		0,8 %

5 Nämndens uppdrag

5.1 Uppdrag från KF:s budget 2025

Nämndens kompletterande uppdrag
 Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrappport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete. <i>Uppdragsår</i> 2025
 Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik. <i>Uppdragsår</i> 2025

5.2 Kvarvarande uppdrag från KF/KS

Nämndens kompletterande uppdrag	Status och senaste kommentar
 Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att utreda en differentierad vattaxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten. <i>Uppdragsår</i> 2024	 Pågående Planerad information i Kretslopp och vattennämnden vid sammanträdet i december för beslut i januari. Uppdraget utgör ett eget ärende dnr 0762/24 och återredovisas till KS/KF.
 Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att omedelbart säkerställa att geografiska inköpsstopp och annan sanktionspolitik enbart utgår från sanktioner beslutade av FN eller EU. <i>Uppdragsår</i> 2024	 Pågående Planerad information och beslut om uppdraget i Kretslopp och vattennämnden i samband med beslut om årsrapport 2024. Uppdraget utgör inte ett eget ärende.
 Samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad får i uppdrag att aktivt överväga möjligheter till ökat samutnyttjande av resurser inom kommunikationsområdet. Konsekvenser relaterade till arbetsmiljöaspekter och eventuella upphandlingsregler ska redovisas. Samverkan ska i samband med uppdragets genomförande ske med fackliga parter. <i>Uppdragsår</i> 2024	 Pågående Planerad information och beslut om uppdraget i Kretslopp och vattennämnden i samband med beslut om årsrapport 2024. Uppdraget utgör inte ett eget ärende.

Nämndens kompletterande uppdrag	Status och senaste kommentar
 Samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad får i uppdrag att identifiera befattningar i sina verksamheter som bedöms vara utsatta för hög risk för infiltration. Uppdraget ska ha genomförts sex månader efter kommunfullmäktiges beslut. <i>Uppdragsår 2024</i>	 Pågående Planerad information och beslut om uppdraget i Kretslopp och vattennämnden i samband med beslut om årsrapport 2024. Återredovisning bestäms av utfall.

ARBETSMATERIAL

6 Resursfördelning

Detta kapitel innehåller resursfördelning i driftsbudget och flerårsplan samt investeringsbudget för samtliga verksamheter inom nämndens ansvar.

6.1 Driftbudget och flerårsplan

6.1.1 Förvaltningsgemensamt

6.1.1.1 Resultaträkning

Resultaträkning i sammandrag

Tkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	1 913 776	2 265 837	2 655 618		
Kostnader	-2 016 052	-2 416 481	-2 687 244		
Kommunbidrag	18 231	17 856	18 962		
Resultat	-84 045	-132788	-12664		

6.1.1.2 Skuld till abonnent och Eget kapital

Skuld till abonnent och eget kapital

Tkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Avfallsverksamheten					
VA-verksamheten	-51 614	-128 945	-66 274	0	20 000
Återbruket	1 032	1 048	1 287	1 533	1 787
Förvaltningen totalt	-50 582	-127 897	-64 987	1 533	21 787

6.1.2 VA-verksamheten

6.1.2.1 Intäkter

Taxeintäkterna (från brukningsavgifterna) har i budget beräknats öka med 18 procent i enlighet med Kretslopp och vattennämndens förslag till VA-taxa 2025. I förslaget till VA-taxa 2025 ingår en minskning av fordran till abonnent på 62,7 mnkr.

6.1.2.2 Kostnader

De främsta kostnadsökningarna 2025 utgörs av ökade kostnader för räntor och

avskrivningar. Förvaltningen är inne i en period av höga investeringsnivåer och kostnaderna för avskrivningar och räntor ökar kraftigt.

Personalomkostnadspålägg (så kallat PO-pålägg) minskar kraftigt 2025 beroende på väsentligt lägre pensionskostnader.

6.1.2.3 Resultaträkning

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Taxeintäkter	1 185,9	1 343,9	1 578,9	1 705,2	1 841,6
Övriga intäkter	118,2	124,0	99,8	107,8	110
Summa intäkter	1 304,1	1 467,9	1 678,7	1 813,0	1 951,6
Personalkostnader	-291,5	-312,4	-306,5	-315,7	-325,2
Köp av verksamhet (Gryaab)	-213,5	-270,8	-269,3	-277,3	-286,5
Övriga kostnader	-574,7	-603,1	-617,7	-688,7	-775,9
Summa verksamhetens kostnader	-1 079,7	-1 186,3	-1 193,5	-1 281,7	-1 387,6
Avskrivningar	-167,1	-185,0	-207,0	-236,0	-270,0
Finansiella kostnader	-106,8	-174,0	-215,5	-229,0	-274,0
Summa kapitaltjänstkostnad	-273,9	-359,0	-422,5	-465,0	-544,0
Utfall / skuldförändring	-49,5	-77,4	62,7	66,3	20,0

6.1.2.4 Skuld till abonnent VA-verksamheten

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Ingående skuld till abonnent	-2 097	-51 614	-128 945	-66 274	0
Underuttag	-49 517	-77 331			
Överuttag			62 671	66 274	20 000
Summa skuld till abonnent	-51 614	-128 945	-66 274	0	20 000

6.1.3 Avfallsverksamheten

6.1.3.1 Intäkter

Under 2025 förväntas de totala taxeintäkterna öka med 19 procent utifrån föreslagen taxehöjning.

6.1.3.2 Kostnader

De budgeterade kostnadsökningarna mellan 2024 och 2025 utgörs främst av

- högre behandlingsavgifter
- högre kostnader för insamling
- utökad matavfallsinsamling
- ökade kostnader för förpackningsinsamling
- högre behållarkostnader

6.1.3.3 Resultaträkning

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Taxeintäkter	582,4	647,0	768,7	858,5	957,2
Övriga intäkter	18,0	133,1	143,8	185,9	213,6
Summa intäkter	600,4	780,1	912,5	1 044,4	1 170,8
Personalkostnader	-26,7	-31,8	-29,4	-32,1	-40,5
Köp av huvudverksamhet	-524,4	-688,9	-750,6	-833,4	-932,7
<i>varav behandling</i>	-170,3	-189,8	-217,5	-222,3	-237,1
<i>varav insamling</i>	-292,0	-370,6	-464,1	-540,6	-623,4
<i>varav övrigt (ÅVC:er mm)</i>	-62,0	-128,5	-68,9	-70,5	-72,2
Övriga kostnader	-70,7	-99,2	-114,8	-110,5	-129,2
Summa verksamhetens kostnader	-621,8	-819,9	-894,8	-976,0	-1 102,4
Avskrivningar	-8,2	-8,5	-8,5	-14,8	-14,4
Finansiella kostnader	-4,8	-7,4	-10,0	-16,1	-16,1
Summa kapitaltjänst- kostnad	-13,0	-15,9	-18,5	-30,9	-30,5
Utfall / skuldförändring	-34,4	-55,7	-0,8	37,5	37,9

6.1.3.4 Skuld till abonnent Avfallsverksamheten

	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Ingående skuld till abbonent	14 859	-19 575	-75 257	-76 057	-38 489
Underuttag	-34 434	-55 682	-800		
Överuttag				37 568	37 919
Summa skuld till abbonent	-19 575	-75 257	-76 057	-38 489	-570

6.1.4 Återbruket

6.1.4.1 Intäkter och kostnader

6.1.4.2 Resultaträkning

Tkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	6 463	6 828	7 030	7 241	7 458
Personalkostnader	-5 633	-6 040	-5 619	-5 788	-5 961
Övriga kostnader	-923	-772	-1 172	-1 207	-1 243
Summa verksamhetens kostnader	-6 556	-6 812	-6 791	-6 995	-7 204
Avskrivningar					
Finansiella kostnader					
Summa kapitaltjänst-kostnad					
Resultat	-93	16	239	246	254

6.1.4.3 Eget kapital Återbruket

Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
1 032	1 048	1 287	1 533	1 787

6.2 Investeringsbudget

I april 2024 skickade Kretslopp och vattennämnden ärendet med investeringsnominering till den kommuncentrala budgetberedningen. Den tioåriga investeringsplanen visar på de behov som förvaltningen har för att nå stadens mål. Nomineringen ligger till grund för förvaltningens budget för år 2025 samt plan för 2026 och 2027.

VA

Budget för nyinvesteringar och reinvesteringar inom VA är 1 450 mnkr år 2025 vilket är en ökning med 32% jämfört med prognosen för 2024. Förvaltningen kommer inom ramen för 2025 års budget huvudsakligen att:

- öka leveranssäkerheten
- öka förnyelsetakten
- arbeta för stadens miljö- och klimatmål

För att öka förmågan att genomföra investeringsprojekt har förvaltningen flera pågående förändringsarbeten så som förändrad organisation med tydligare fokus på projektgenomförande respektive planering, nya ramavtal för entreprenörer samt rekrytering. Även arbetssätt inom projektverksamheten utvecklas med bättre

rutiner, mindre resurskrävande entreprenadformer, större samordnade projektområden, mm.

Avfall

Budget för nyinvesteringar och reinvesteringar inom Avfall är 52 mnkr år 2025. Det är en ökning med 22 mnkr jämfört med prognosen för 2024. Under 2025 bidrar investering i nya behållare för insamling av förpackningar och matavfall på grund av ändrad lagstiftning och effektivisering av insamlingen genom införande av digitala lås till en stor del av investeringsvolymen.

Skyfall

Budget 2025 för skyfallsinvesteringar uppgår till 16 mnkr. Stora investeringar kan förväntas framåt men hur snabbt dessa kan genomföras beror på hur politiken beslutar kring målbild och ambitionsnivå.

Tekniskt vatten

Entreprenaden ska vara avslutad, och projektet klart för överlämning till NOVO:s batterifabrik i Torslanda den 1 februari 2025.

Exploateringar

Budget för exploateringsinvesteringar då det gäller utgifter är 140 mnkr år 2025, inkomster budgeteras inte.

Kretslopp och vatten har begränsade möjligheter att styra eller prioritera exploateringsinvesteringar då dessa ofta tidsmässigt styrs av exploitörernas intresse vilket påverkas av exempelvis rådande konjunkturläge samt planprocess.

I tabellen nedan är prognosen 2024 från oktober. Inkomster finns inte med i KFs investeringsramar men är medtagna för att visa vilken storlek som inkomsterna utgör per år.

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan-period en 2023-2027
VA	-886	-930	-1450	-1650	-1700	-6616
Inkomster	42	165				207
Utgifter	-928	-1095	-1450	-1650	-1700	-6823
varav reinvesteringar	-245	-342	-450	-600	-700	-2337
varav nyinvesteringar	-683	-753	-1000	-1050	-1000	-4486
Avfall						
Utgifter	-5	-30	-52	-102	-52	-241
varav reinvesteringar	0	-1	-2	-2	-2	-7
varav nyinvesteringar	-5	-29	-50	-100	-50	-234
Delsumma VA och avfall	-891	-960	-1502	-1752	-1752	-6857
Skyfall skattefinansierat	-11	-2	-16	-24	-40	-93
Tekniskt vatten	-235	-275	-36	0	0	-546
Investeringsnetto	-1137	-1237	-1554	-1776	-1792	-7496

Exploatering	-125	-149	-140	-150	-150	-714
Inkomster	34	41				75
Utgifter	-159	-190	-140	-150	-150	-789
Netto	-1262	-1386	-1669	-1926	-1942	-8210

6.2.1 Investeringar inom VA-verksamheten

Budget för nyinvesteringar och reinvesteringar inom VA är 1 450 mnkr år 2025. Det är en ökning med 355 mnkr jämfört med prognosen för 2024.

Reinvesteringarna ökar med ca 110 mnkr per år från 2022 till 2027 vilket förklaras av ökad förnyelsetakt samt arbete för stadens miljö- och klimatmål.

Förvaltningens förmåga att genomföra VA-investeringsprojekt har ökat både åren 2023 och 2024. Utgiftsutfallet ökade 45 % år 2023 och beräknas öka ytterligare 18 % år 2024. Investeringarna har lett till ökad måluppfyllelse för förnyelse och förbättrad funktion som minskat tillskottsvatten och säkrare dricksvattenleverans. Volymen relaterar till ett ökat behov av VA-investeringar. Det avser egna investeringar och fortsatta investeringar utifrån att staden växer, men även utifrån ökade miljökrav och höjd förnyelsetakt. Förvaltningen ser att just ökad förnyelse och behov av investeringar till följd av ökade miljö- och klimatkrav kommer att fortsätta kräva mer resurser på både investerings- och driftsidan.

Flera stora investeringsprojekt pågår. Inom dricksvattenproduktion pågår projektet Alelyckan ultrafilter som har stora utgifter 2025. Inom området dricksvattendistribution pågår bland annat flera stora projekt inom södra Ringleden som till exempel dubbling av huvudvattenledning mellan Lackerebäck och Bifrostgatan. Inom området avloppsledning pågår flera projekt med nya avloppspumpstationer som till exempel i Bulycke, Askim pumpkedja och Hjuvik pumpkedja samt flera projekt inom dagvatten- och spillvattenledningar.

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan perioden 2023-2027
Reinvesteringar	-245	-342	-450	-600	-700	-2337
Nyinvesteringar	-683	-753	-1000	-1050	-1000	-4486
Totalt	-928	-1095	-1450	-1650	-1700	-6823

6.2.1.1 Tekniskt vatten

Den 22 november 2022 undertecknades ett kontrakt mellan Göteborgs Stad och NOVO, som rör utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten för kyla. Syftet med projektet är att bygga två stycken rörledningar mellan Gryaab och NOVO:s kommande batterifabrik i Torslanda.

Kretslopp och vatten undertecknade den 23 november 2022 ett kontrakt med tilldelad entreprenör. Projektet är nu i produktion i fyra av sju etapper, tre är avslutade. Slutbesikning är planerad till den 27 november 2024. Entreprenaden ska vara avslutad, och projektet klart för överlämning till stadens driftorganisation den 1 februari 2025.

Projektet har en totalprognos på 517 mnkr (vilket motsvarar 470 mnkr i 2022 års prisnivå). I KF är beslutad rambudget 500 mnkr i 2022 års prisnivå, varav 100

mnkr är budgetreserv. Under 2025 bedöms kostnader på ca 2 mnkr falla ut.

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan-perioden 2023-2027
Reinvesteringar						
Nyinvesteringar	-235	-275	-36	0	0	-546
Totalt	-235	-275	-36	0	0	-546

6.2.1.2 Skyfallsinvesteringar

I april 2024 skickade Kretslopp och vattennämnden ärendet med investeringsnominering till den kommuncentrala budgetberedningen. Den visar på behov av investeringar via skattemedel som förvaltningen anser behövs för arbete med genomförande av skyfallsprojekt. Nomineringen ligger till grund för förvaltningens investeringsbudget för 2025 samt plan för 2026 och 2027.

Budget 2025 för skyfallsinvesteringar uppgår till 16 mnkr. Prognosen för helåret 2024 är på 2 mnkr. Stora investeringar kan förväntas framåt men hur snabbt dessa kan genomföras beror på hur politiken beslutar kring målbild och ambitionsnivå. Flera utmaningar kvarstår kring bland annat finansiering för denna typ av åtgärder. Ansvarsfrågan och delvis oklarheter i befintliga lagar påverkar också det genomförbarhet och tidplan på samtliga satsningar kopplade till skyfall. Kostnader och investeringar kopplade till skyfall kan alltså komma att ändras kommande år. Ett stort projekt, Fjärdingsplan avslutas 2024. Projekt Stabbeparken vid Östra sjukhuset pågår och projekt Sahlgrenska startas upp. Större delen av kostnaden för dessa projekt kommer tas av Västra Götalandsregionen. Flera utredningar pågår.

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan-perioden 2023-2027
Reinvesteringar						
Nyinvesteringar	-11	-2	-16	-24	-40	-93
Totalt	-11	-2	-16	-24	-40	-93

6.2.2 Investeringar inom avfallsverksamheten

Budget för nyinvesteringar och reinvesteringar inom Avfall är 52 mnkr år 2025. Det är en ökning på 22 mnkr jämfört med prognosen för 2024.

Under perioden 2024–2030 innebär den ändrade avfallsagstiftning för insamling av förpackningar och matavfall tillkommande investeringar i behållare. Förvaltningen satsar också på effektivare nyckelhantering för insamlingen genom fortsatt investering i digitala lås under 2025.

Under 2025 görs även nyinvesteringar på återvinningscentralerna Bulycke och Tagene framförallt på grund av behov av nya trafiklösningar. Det ingår även en investeringsutgift för den nya kretsloppsparken i Högsbo, men större delen av investeringsutgiften tas av Higab. Investeringsprojektet för den nya kretsloppsparken startades 2023 och kommer pågå till och med 2027. Investeringar planeras även på avslutade deponier.

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan-period 2023–2027
Reinvesteringar	0	-1	-2	-2	-2	-7
Nyinvesteringar	-5	-29	-50	-100	-50	-234
Totalt	-5	-30	-52	-102	-52	-241

6.2.3 Exploateringsinvesteringar

Budget för exploateringsinvesteringar då det gäller utgifter är 140 mnkr år 2025, vilket är mindre nivå än prognosen för 2024 och utfallet 2023. De höga utgifterna 2024 beror främst på volymökning. Budget för inkomster saknas.

Stora pågående projekt 2025 är Gamlestadens fabriker, Säterigatan, Halvön Masthuggskajen och Lärje järnvägsområde.

Kretslopp och vatten har begränsade möjligheter att styra eller prioritera exploateringsinvesteringar då dessa ofta tidsmässigt styrs av exploatörernas intresse vilket påverkas av exempelvis rådande konjunkturläge samt planprocess. Flera insatser har gjorts för att stärka samordningen av förvaltningens investeringsplanering med stadens, till exempel gemensam resurs- och tidsplanering av exploateringsprojekt och utveckling av faktureringsrutin med exploateringsförvaltningen.

Mnkr	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan-period 2023–2027
Inkomster	34	41				75
Utgifter	-159	-190	-140	-150	-150	-789
Netto	-125	-149	-140	-150	-150	-714

6.2.4 Beskrivning av större investeringsprojekt

6.2.4.1 Alelyckan ultrafilter

Kommunfullmäktige beslutade år 2018 att godkänna investeringsprojektet Alelyckans ultrafilter och dricksvattenkemikalier. Projektets syfte är att installera ultrafilter på Alelyckans vattenverk för att komplettera den mikrobiologiska barriärverkan på vattenverket. Med ultrafilter förbättras leveranssäkerheten av dricksvatten och ger skydd mot vattenburen smitta. Vattenburen smitta bedöms idag som den största hälsorisk för allmän dricksvattenförsörjning baserad på ytvatten.

Byggnationen av den nya ultrafilterbyggnaden fortgår som planerat. Under 2025 kommer fastighetsinstallationerna och processinstallationerna fortgå. Under hösten 2025 beräknas driftsättning av processinstallationerna påbörjas. Projektet bedöms bli klart under andra kvartalet 2026.

Nämndens beslutade budget är 780 mnkr i 2018 års prisnivå. Den beslutade ramen från fullmäktige är 900 mnkr i 2018 års prisnivå. Senaste prognos uppgår till 720 mnkr i 2018 års prisnivå, vilket innebär att kostnaderna ligger inom budgetram. För år 2025 uppgår prognosen till 139 mnkr i 2018 års prisnivå

6.2.4.2 Björlanda pumpkedja

Möjligheten att avleda avloppsvatten från området runt Skra bro är begränsad då det befintliga avloppssystemet inte uppfyller gällande dimensioneringskrav. Projektet innebär utbyggnad av omkring 6 km överföringsledningar för avlopps- och dricksvatten mellan Skra bro och Kärrdalen samt nybyggnation av en dricksvatten- och två spillvattenpumpstationer. Vidare är syftet med projektet att förstärka leveranssäkerheten av dricksvatten och försörja planerad bebyggelse för norra Hisingen.

Projektet är indelat i olika etapper. Etapp A är färdigställd och slutbesiktigad. Slutbesiktning för Etapp B är planerad till slutet på november 2024 och projektet avslutas i början på 2025.

KF:s beslutade budget är 350 mnkr i 2020 års prisnivå och nämnden har beslutat om en budget på 300 mnkr i 2020 års prisnivå. Projektets prognos omräknat till 2020 års prisnivå är 250 mnkr vilket innebär att projektet håller sig inom budget.

6.2.4.3 Askims pumpkedja

Projektets mål är att skapa en robust spillvattenavledning från södra Göteborg till Gryaab och innebär ombyggnation och utbyggnad av pumpstationer och tillhörande tryckledningar från Snipen till Gryaabs tunnelanslutning i Askim. Projektet kommer även säkra badvattenkvaliteten vid en av Göteborgs största badplatser.

Projektet är i tidigt skede, nytt tjänsteutlåtande kommer att föredras för nämnden i november.

Förprojektering är genomförd och under 2025 kommer projektering att genomföras, total kostnadsbedömning för projektet är 1000 mnkr inkluderat en riskreserv på 200 mnkr. Projektet beräknas vara färdigställt 2032.

6.2.4.4 Hjuvik pumpkedja

Hjuviks pumpkedja består av sju pumpstationer vilka samtliga är underdimensionerade. Pumpstationerna ska även förse med överbyggnad vilket innebär förbättrad arbetsmiljö för underhållsarbete och ger en positiv inverkan för boendemiljön i området.

Projektet kräver i nuläget en fördjupad analys avseende effektmål och nytta. Arbeta med det pågår och därefter kan detaljprojektering utföras under 2025.

6.2.4.5 Mjörn

Mjörns vattentäkt är ett gemensamt projekt tillsammans med Lerums kommun för att säkra och nyttja Mjörn som råvattentäkt för dricksvattenproduktion. I projektet ingår även inrättande av nytt vattenskyddsområde för Mjörn som bidrar till förbättrade förutsättningar att leverera ett hälsosamt dricksvatten.

Projektet är indelat i fyra delprojekt:

- Tillståndsansökan för råvattenuttag
- Vattenskyddsområde
- Pumpstation
- Överföringsledning

Arbetet med att förbereda samråd om tillståndsansökan för råvattenuttag pågår.

Under 2025 kommer fördjupad förstudie kopplat till lokalisering av pumpstationen att avslutas. Troligen kommer även en fördjupad förstudie för överföringsledningen att initieras och pågå 2025.

Kostnadsprognosen för 2025 är 6 mnkr. Arbetet med total prognos för projektet pågår inför investeringsbeslut i kommunfullmäktige.

ARBETSMATERIAL